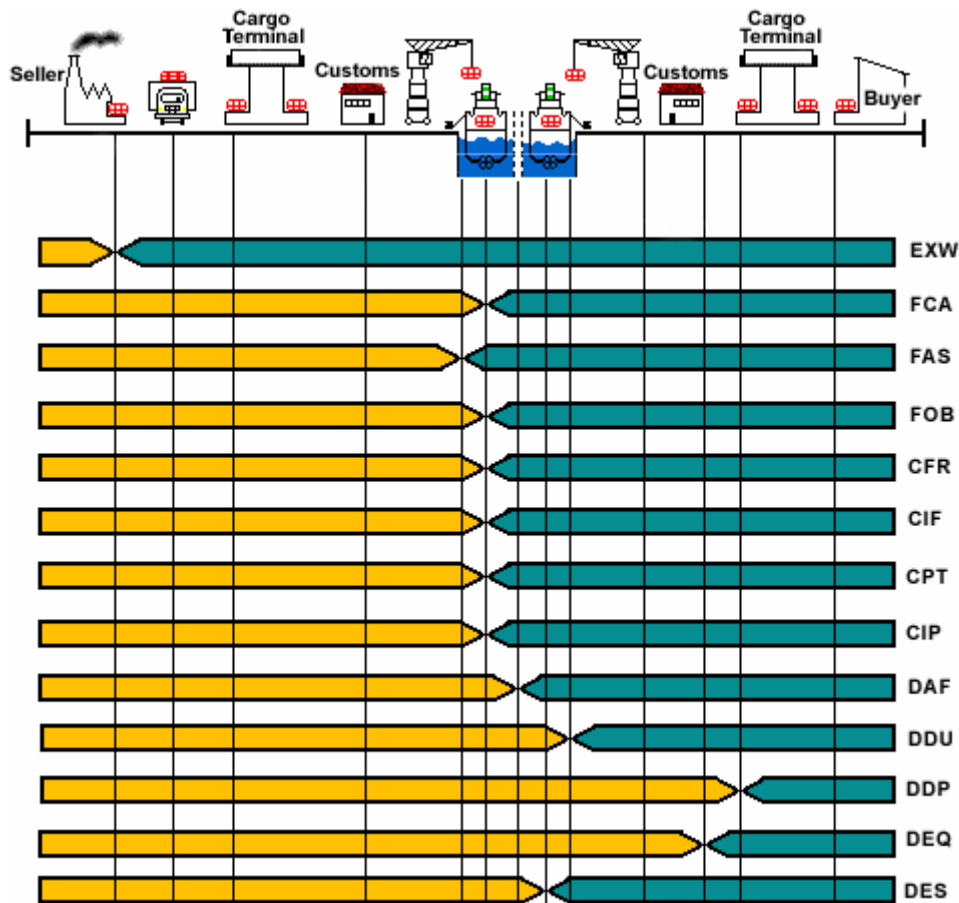

INCOTERMS klauzule su Međunarodna pravila za tumačenje trgovačkih termina koje je donela Međunarodna trgovačka komora u Parizu 1936. godine, a čija je poslednja revizija donešena 1990. godine. Time su izbegnuta različita shvatanja, nejasnoće i sporovi pri tumačenju pojedinih ugovornih izraza od strane izvoznika i uvoznika, a posebno da se ugovaranjem određenih klauzula tačno odredi koje troškove u vezi sa transportom, osiguranjem, manipulacijama robom i sl. snosi prodavac, a koje kupac. Incoterms je skup pojmova, odnosno izraza kojima se neposredno i iscrpno regulišu ekonomsko-pravni odnosi između prodavca (izvoznika) i kupca (uvoznika), a posredno se odnose i na prevoznike, špeditere, luke i pristaništa, pomorske agente, carinske organe, osiguravajuća društva i dr.

Radi lakšeg pregleda i razumevanja, transportne klauzule su skupljene u četiri osnovne kategorije označene početnim slovima E, F, C i D engleskih naziva skraćena odgovarajućih transportnih klauzula.

- Grupu **E** čini klauzula EXW, koja ukazuje na polazak robe iz mesta isporuke, s time da prevoz i osiguranje nisu plaćeni odnosno da te troškove snosi kupac-uvoznik.
- Grupu **F** čine klauzule: FAS, FCA i FOB, koje ukazuju na to da glavni prevoz i osiguranje nisu plaćeni, odnosno da prodavac plaća prevoz i osigurava robu samo do luke utovara odnosno (kod klauzule FCA) do predaje robe prevozniku kojeg odredi kupac-uvoznik na naznačenom mestu.
- Grupu **C** čine klauzule: CFR, CIF, CIP i CPT, koje ukazuju da je glavni prevoz platio prodavac-izvoznik, a kod klauzula CIF i CIP da je prodavac-izvoznik platio i prevoz i osiguranje do odredišta.
- Grupu **D** čine klauzule: DAF, DES, DEQ, DDP i DDU, koje ukazuju na prispeće robe u određenu zemlju odredišta na trošak i rizik prodavca-izvoznika.

Legenda: SELLER RISK BUYER RISK

EXW – engl. Ex Works (npr. Ex Factory, Ex Mill, Ex Mine etc.) ... named place – (npr. franko fabrika, franko mlin, franko rudnik itd.) ... s naznačenim mestom.

Osnovne obaveze prodavca:

Prodavac je dužan da pripremi robu za transport i stavi je na raspolaganje kupcu na mestu na kojem treba da isporuči robu i utovari je u prevozno sredstvo (u svojoj fabrici, pogonu, skladištu, rudniku i sl.). Snosi sve troškove i rizik za robu do trenutka kad je roba stavljena kupcu na raspolaganje, uključujući i troškove kontrole kvaliteta i količine robe potrebne za isporuku robe kupcu. Pripremi i pomogne kupcu oko pribavljanja svih dokumenata potrebnih za izvoz robe (npr. izvozna dozvola, uverenje o poreklu robe, uverenje o zdravstvenom stanju robe i sl.)

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu prema kupoprodajnom ugovoru. Pribavi prevozno sredstvo kojim će robu da otpremi. Preuzme robu čim mu bude stavljena na raspolaganje u ugovorenom roku i na ugovorenom mestu. Snosi sve troškove i sav rizik od gubitka ili oštećenja robe od trenutka kad mu je ona stavljena na raspolaganje, kao i naknadne troškove koji su nastali zato što nije preuzeo robu kad mu je stavljena na raspolaganje. Pruži prodavcu odgovarajući dokaz o preuzimanju robe (važno za izvoznika radi naplate isporučene robe).

FCA (Free Carrier) ... named place –

FRANKO PREVOZNIK ... s naznakom mesta.

Osnovne obaveze prodavca:

Prodavac je dužan da preda robu, saglasno kupoprodajnom ugovoru, prevozniku kojeg je odredio kupac, ugovorenog datuma ili u roku ugovorenog za isporuku na naznačenom mestu. Ako nije ugovoreno određeno mesto, i ako ima više raspoloživih tačaka za predaju robe, prodavac može izabrati tačku u mestu isporuke koja mu najbolje odgovara. Snosi sve troškove i rizike za robu sve do trenutka njene predaje prevozniku ili drugoj osobi koju je odredio kupac (npr. Špediteru), uključujući i troškove carinskog postupka i ostalih izvoznih dažbina, troškove kontrole robe potrebne radi predaje robe prevozniku i troškove ambalaže. Izvesti kupca, bez odlaganja, telekomunikacionim putem, o isporuci robe.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu prema kupoprodajnom ugovoru. Pribavi uvoznu dozvolu i obavi uvozno carinjenje. Osigura, prema potrebi, tranzitni prolaz preko neke druge zemlje. O svom trošku ugovori prevoz robe od ugovorenog mesta, i pravovremeno izvesti prodavca o nazivu prevoznika i vremenu u kome roba mora da se preda tom prevozniku. Snosi sve troškove i rizik za robu (znači troškove transporta i osiguranja robe) od trenutka kada je roba isporučena prevozniku ili drugoj ugovorenoj osobi, a i sav rizik za robu ukoliko propusti da obavesti prodavca o nazivu prevoznika, a i naknadne troškove koji bi zbog takvog propusta nastali.

FAS (Free Alonside Ship) ... named port of shipment - FRANKO UZ BOK BRODA ... s naznakom otpremne/ukrcajne luke.

Osnovne obaveze prodavca:

Prodavac je dužan da postavi robu "uz bok broda" ("ispod čekrka") na obali odnosno u baržu (teglenicu, potisnicu) u naznačenoj luci otpreme, ugovorenog dana ili u ugovorenog roku i na način uobičajen u toj luci. Pravovremeno da obavesti kupca da je roba isporučena "uz bok" naznačenog broda u naznačenoj luci utovara i o svom trošku pribavi kupcu uobičajenu "čistu ispravu", kojom se dokazuje da je roba isporučena "uz bok naznačenog broda" (Dock Receipt – pristanišna potvrda) u količini i vrsti kako je to ugovoreno, kao i druge dokumente potrebne za izvoz robe. Snosi sve troškove i rizik za robu do trenutka njenog postavljanja uz bok broda, kao i troškove kontrole kvaliteta i količine robe i ambalaže i, na zahtev kupca, pribavi i informacije potrebne za dobijanje osiguranja.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu prema kupoprodajnom ugovoru. O svom trošku ugovori prevoz do naznačene određene luke. Pravovremeno saopšti prodavcu ime broda, mesto i datum utovara na brod i snosi sve troškove i rizik za robu od trenutka kad je roba zaista postavljena uz bok broda u ugovorenoj luci utovara (znači troškove prevoza i osiguranja od tog mesta do odredišta). Snosi sve naknadne troškove koji su nastali zbog toga što je brod stigao sa zakašnjenjem. Plati sve carinske, poreske i druge propisane dažbine i troškove carinskog postupka pri izvozu i uvozu robe, troškove kontrole robe, dozvolu izvoza i uvoza i sl. i, prema potrebi, troškove njenog tranzitnog prelaza preko druge zemlje.

FOB (Free on Board) ... named port of shipment – FRANKO BROD ... naznačena otpremna/utovarna luka.

Osnovne obaveze prodavca:

Prodavac je dužan da pripremi robu za transport, propisano da je upakuje (ako nije roba u rasutom stanju), dovede u ugovorenu luku utovara i ugovorenog dana ili u ugovorenom roku utovari robu na brod koji je označio kupac. Bez odgađanja izvesti kupca da je roba utovarena na brod. O svom trošku pribavi "čistu ispravu". Kao dokaz da je robu isporučio na naznačeni brod. Snosi sve troškove i rizik za robu do trenutka prelaza robe preko ograde u naznačenoj luci utovara.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu saglasno kupoprodajnom ugovoru. O vlastitom trošku brod i sklopi broderski ugovor ili rezerviše poseban broderski prostor (kod broдача ili agenta broдача) za prevoz robe do luke odredišta. Pravovremeno saopšti prodavcu ime broда, luku utovara i rokove isporuke robe na brod (u skladu s kupoprodajnim ugovorom). Snosi sve troškove i rizik za robu od trenutka kad roba zaista pređe granicu broда u luci utovara (znači, troškove prevoza i osiguranja od luke utovara do odredišnog mesta), kao i troškove predukrcajne kontrole, osim ako se kontrola obavlja prema nalogu državnih vlasti zemlje izvoznice. Snosi i troškove pribavljanja isprava koje su mu potrebne za uvoz i izvoz robe (npr. Dozvola uvoza, izvoza, razna uverenja o robi i sl.), kao i sve naknadne ako brod, što ga je on naznačio, nije stigao u luku utovara ugovorenog dana ili do kraja utvrđenog roka, ili ako brod nije mogao da primi robu ili je prestao primati robu pre ugovorenog datuma ili do kraja ugovorenog roka.

CFR (Cost and Freight) ... named port of destination – CENA I VOZARINA ... naznačena luka odredišta.**Osnovne obaveze prodavca:**

Prodavac je dužan da snosi sve troškove i vozarinu (osim troškova pomorskog osiguranja) potrebne radi dopreme robe do naznačene luke odredišta. U primerenom roku izvesti kupca da je roba utovarena na brod i saopšti kupcu ime broда (i očekivano vreme prispeća broда u luku odredišta) i da mu ostala ovlašćenja potrebna radi preuzimanja robe. Obavi sve izvozne i carinske formalnosti i o svom trošku pribavi izvoznu dozvolu i druga odobrenja državnih organa, potrebna radi izvoza robe. Snosi sav rizik za robu do trenutka kad ona zaista pređe ogradu broда u luci utovara. O svom trošku nabavi i preda kupcu, bez odlaganja, "čist tovarni list", što treba da glasi na ugovorenu robu za ugovorenu luku odredišta, koja mora da bude datirana u okviru roka potrebnog za otpremu robe i koja mora da omogući kupcu preuzimanje robe od prevoznika na mestu odredišta. Snosi troškove kontrole kvaliteta i količine robe kad je to potrebno radi utovara, kao i sva davanja i takse u vezi s robom koje se plaćaju do trenutka utovara. Na zahtev kupca pribavi uverenje o poreklu robe i konzularnu fakturu te mu ukaže svaku pomoć oko pribavljanja drugih isprava koje se izdaju u zemlji porekla robe, koje su kupcu potrebne radi uvoza robe u zemlju odredišta ili tranzita preko treće zemlje.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu prema kupoprodajnom ugovoru, pribavi uvoznu dozvolu i obavi carinski postupak za uvoz robe ili njenog tranzita preko treće zemlje. Snosi sav rizik od gubitka ili oštećenja robe od trenutka kad ona pređe ogradu broда u luci utovara. Snosi troškove osiguranja robe na putu od trenutka njenog prelaza preko ograde broда u luci utovara, a ostale troškove od trenutka isporuke robe u luci odredišta. Uvek kad kupac ima pravo da odredi trenutak otpreme i/ili luku odredišta, o tome mora pravovremeno da obavesti prodavca. U suprotnom snosi sav rizik za robu od ugovorenog dana ili trenutka isteka ugovorenog roka za otpremu.

CIF (Cost, Insurance and Freight) ... named port of destination - CENA, OSIGURANJE I VOZARINA ... s naznakom luke odredišta.

Osnovne obaveze prodavca:

Prodavac je dužan da pripremi robu i trgovačku fakturu, pribavi izvoznu dozvolu, obavi izvozno carinjenje. O vlastitom trošku ugovori prevoz do naznačene luke odredišta. O vlastitom trošku ugovori osiguranje robe do luke odredišta s osiguravajućim društvom. Ako nema izričitog dogovora u suprotnom smislu, osiguranje mora biti u skladu s minimalnim pokrićem institutske klauzule za robu (Institut londonskih osiguranika) ili nekom drugom grupom klauzula. Minimalno osiguranje treba da pokrije ugovorenu cenu uvećanu za 10% i mora biti osigurano u valuti ugovora. Prodavac je dužan da preda kupcu prenosivu polisnu osiguranja i snosi sav rizik za robu do trenutka njenog prelaza preko ograde broda u luci utovara.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da plati cenu prema kupoprodajnom ugovoru, da nabavi uvoznu dozvolu, preuzme robu kad mu je ona isporučena i primi je od prevoznika u ugovorenoj luci odredišta i da obavi uvoznno carinjenje. Snosi troškove istovara računajući troškove luke i obale, ukoliko ti troškovi nisu uračunati u cenu vozarine, ili ukoliko ih brodar nije naplatio pri obračunu vozarine. Snosi troškove osiguranja protiv ratnog rizika ako takvo osiguranje zahteva od prodavca. Snosi sav rizik od gubitka ili oštećenja na robi od trenutka kad je roba prešla ogradu broda u luci utovara. Naime, kupac od prodavca dobija prenosivu polisnu osiguranja, pa ako dođe do gubitka ili oštećenja robe, od trenutka kad je roba prešla ogradu broda u luci utovara i tokom transporta, namiri svoj odštetni zahtev od osiguravajućeg društva koje je takvu polisnu izdalo. Kupac snosi i ostale troškove u vezi s nabavljanjem uverenja o poreklu robe, konzularnih isprava koje se izdaju u zemlji otpreme odnosno porekla robe i sl.

CPT (Carriage paid to) ... named place of destination – VOZARINA PLACENA DO ... naznaceno mesto odredišta.

Osnovne obaveze prodavca:

Ova transportna klauzula znači da prodavac plaća troškove prevoza do naznačenog mesta odredišta i da snosi rizik za robu do trenutka kad robu preda prvom prevozniku u ugovoreno vreme. Ako mesto isporuke nije ugovorom utvrđeno, ili nije običajima određeno, prodavac može da bira mesto isporuke i mesto određenja robe po svojoj želji. Prodavac je obavezan da osigura kupcu o svom trošku, ako je to uobičajeno, prevoznu ispravu (npr. prenosivu teretnicu, rečnu teretnicu, neprenosivi brodski tovarni list, zrakoplovni, železnički ili drumski tovarni list ili ispravu o multimodalnom prevozu).

Ova se klauzula može iskoristiti za sve vrste prevoza, uključujući i multimodalni prevoz.

Osnovne obaveze kupca:

Kupac je dužan da preuzme robu od prevoznika na mestu isporuke u mestu odredišta, plati ugovorenu cenu i snosi sve troškove od trenutka prispeća robe na mesto isporuke. Snosi sav rizik za robu od trenutka kad je roba predata prvom prevozniku u mestu otpreme robe, kao i troškove osiguranja robe, sve troškove nastale u vezi sa robom tokom tranzita do njenog prispeća u mesto odredišta, a i troškove istovara (osim ako takvi troškovi nisu uračunati u vozarinu ili ih prevoznik nije obračunao pri naplati vozarine). Ako kupac zadrži rok u kojem roba treba da se otpremi i/ili zadrži pravo izbora mesta odredišta, pa neđe pravovremeno instrukcije prodavcu, snosi će naknadne troškove nastale usled toga, kao sav rizik za robu od dana isteka utvrđenog roka, pod pretpostavkom da je prodavac pravovremeno izvršio svoju ugovornu obavezu.

CIP (Carriage and Insurance paid to) ... named place of destination – VOZARINA I OSIGURANJE PLAĆENI DO ... naznačeno mesto odredišta

Ova klauzula znači da prodavac ima iste obaveze kao kod pariteta CPT, ali uz dodatak da prodavac mora da ugovori i osiguranje tereta za izgubljenu ili oštećenu robu tokom njenog prevoza do odredišta. Prema ovoj klauzuli prodavac je obavezan da plati vozarinu od mesta polaska do mesta odredišta i da ugovori i plati minimalno osiguravajuće pokriće (prema institutskim klauzulama Instituta londonskih osiguranika).

Obaveze kupca slične su onima iz klauzule CPT, osim što ne plaća osiguranje za robu. Ako kupac traži od prodavca šire osiguranje (npr. protiv ratnih i sličnih rizika), prodavac će da ugovori i ta dodatna osiguranja, ali na teret kupca.

Ova se klauzula primenjuje za sve vrste prevoza, uključujući i multimodalni prevoz.

DAF (Delivered at Frontier) ... named place – ISPORUČENO NA GRANICI (ili: FRANKO DRŽAVNA GRANICA) ... naznačeno mesto isporuke na državnoj granici.

Ova transportna klauzula znači da je prodavac ispunio svoju obavezu isporuke kad je robu stavio na raspolaganje kupcu, slobodnu za izvoz na naznačenom mestu na državnoj granici, ali pre carinske crte susedne zemlje. Odredba «granica» može da se primenjuje za svaku granicu, uključujući granicu zemlje izvoza. Važno je precizno utvrditi o kojoj je granici reč, s time što u klauzuli DAF treba da se uvek naznači i mesto graničnog prelaza. Klauzula DAF najčešće se primenjuje kad se roba prevozi železnicom ili drumskim putem, ali se može primeniti bez obzira na vrstu prevoza.

Kod ove klauzule prodavac snosi sve troškove i rizik za robu do trenutka njene isporuke kupcu na naznačenom mestu na granici i dužan je da kupca pravovremeno obavesti o otpremi robe do naznačenog mesta na granici.

Kupac je obavezan da plati ugovorenu cenu i da snosi sve troškove i rizik za robu od trenutka kad mu je stavljena na raspolaganje na naznačenom mestu na granici.

DES (Delivered Ex Ship) ... named port of destination – ISPORUČENO IZ BRODA (ili: ISPORUČENO FRANKO BROD) ... ugovorena luka odredišta.

Ovaj izraz znači da je prodavac ispunio svoju obavezu isporuke kad je robu, slobodnu radi uvoza, stavio kupcu na raspolaganje na brodu u ugovorenoj luci odredišta. Prodavac snosi sve troškove i rizike vezane za dopremu robe do ugovorene luke odredišta. Prodavac je obavezan bez odlaganja da obavesti kupca o datumu prispeća imenovanog broda u ugovorenu luku i osigura mu teretnicu ili nalog za isporuku robe (Delivery Order) odnosno ispravu na osnovu koje kupac može da preuzme robu.

Kupac je obavezan da preuzme robu čim mu je stavljena na raspolaganje na ugovorenim mestu u ugovorenoj luci odredišta, platiti ugovorenu cenu i snosi sve troškove i rizike od trenutka kad mu je roba stavljena na raspolaganje u ugovorenoj luci odredišta, pod uslovom da je roba na odgovarajući način jasno izdvojena kao ugovorena roba. Kupac ujedno snosi sve troškove koje je prodavac imao pribavljajući potrebne isprave koje je kupac zahtevao, kao što su: uverenje o poreklu robe, konzularna isprava i dr. Kupac mora o svom trošku i na svoj rizik da pribavi potrebne dozvole i isprave radi istovara odnosno uvoza robe i snosi troškove carine i sva ostale troškove i takse koje se plaćaju u vezi s istovarem odnosno uvozom robe.

Ovaj izraz može se upotrebljavati samo za pomorski i rečni prevoz.

DEQ (Delivered ex Quay – Duty Paid) ... named port of destination – ISPORUČENO FRANKO OBALA – OCARINJENO ... ugovorena luka odredišta.

Prodavac je ispunio svoju obavezu isporuke kad robu, slobodnu za uvoz, stavi na raspolaganje kupcu na obali u ugovorenoj luci odredišta. Prodavac snosi sve troškove i rizik za robu, uključujući carinske, poreske i druge dažbine vezane uz isporuku robe na tom mestu.

Kupac je obavezan da plati ugovorenu cenu, da preuzme robu čim mu je stavljena na raspolaganje u ugovorenoj luci odredišta, u ugovorenom roku, i da snosi sve troškove i rizike u svezi s robom od trenutka kad mu je roba zaista stavljena na raspolaganje u ugovorenoj luci. Pod uslovom da je roba jasno izdvojena ili na drugi način identifikovana kao ugovorena roba.

Ovaj termin ne treba primenjivati ako prodavac ne može, direktno ili indirektno, da dobije uvoznju dozvolu u zemlji uvoznika njegove robe.

Može se koristiti i termin DEQQ _ Duty unpaid (Isporučena franko obala – carina neplaćena ... ugovorena luka odredišta. U tom slučaju carinu i ostale uvozne dažbine plaća kupac.

Ako ugovorne strane žele da se iz obaveze prodavca isključe neki od troškova koji se plaćaju pri uvozu (kao što je porez na dodatu vrednost – VAT Vaprie Added Tax), onda to treba jasno da naznači, dodajući u tu svrhu reči: («Isporučeno franko obala, VAT neplaćen ... ugovorena luka odredišta» (engl. «Delivered Ex Quay, VAT unpaid ... named port of destination).

Ovaj termin može se primeniti samo za pomorski i rečni prevoz.

DDU (Delivered Duty Unpaid) ... named place of destination – ISPORUČENO – NEOCARINJENO ... naznačeno mesto odredišta.

Prema ovom terminu prodavac je ispunio svoju obavezu isporuke kad je robu stavio na raspolaganje na naznačeno mesto u zemlji uvoza. Prodavac je obavezan da snosi sve troškove i sav rizik za dopremu robe od tog mesta (uključujući transportne troškove i troškove osiguranja), ali bez troškova carine i ostalih propisanih dažbina koje se plaćaju pri uvozu u zemlju kupca.

Kupac je obavezan da plati ugovorenu cenu i sve dodatne troškove i da snosi sav rizik koji bi nastao zbog njegovog propusta i da pravovremeno osigura uvozno carinjenje robe.

Ako ugovorne strane žele da prodavac obavi carinski postupak i snosi troškove koji zbog toga nastanu, onda to treba jasno da naznači dodavanjem odgovarajućih reči («duty paid» - carina plaćena).

Ako ugovorne strane žele da u obavezu prodavca uključe neke od troškova koje treba da plati pri uvozu robe (kao što je porez dodat na vrednost – VAT), to treba jasno da se naznači dodavanjem reči: «Isporučeno – neocarinjeno, plaćen VAT ... naznačeno mesto odredišta).

Ovaj termin može da se upotrebljava za sve vrste prevoza.

DDP (Delivered Duty Paid) ... named place of destination isporučeno i ocarinjeno... naznačeno mesto odredišta

Prodavac je kod ovog termina ispunio svoju obavezu isporuke kad je robu stavio na raspolaganje kupcu na naznačenom mestu u zemlji uvoza. Prodavac snosi sve troškove i rizike, uključujući carinske, porezne i druge dažbine, vezane uz isporuku robe, slobodne radi uvoza do tog mesta.

Za razliku od termina EXW koji predstavlja minimalnu obavezu prodavca, termin DDO predstavlja njegovu maksimalnu obavezu.

Kupac je dužan da preuzme robu čim je prodavac uredno stavi na raspolaganje u naznačenom mestu odredišta, da plati ugovorenu cenu, plati troškove istovara (ukoliko te troškove ne plaća prodavac), snosi sve rizike za robu i plati sve troškove kad mu je roba zaista stavljena na raspolaganje. Kupac je obavezan da prodavcu, na njegov zahtev, pruži razuman opseg pomoći u pribavljanju svih isprava koje se izdaju u zemlji uvoza i koje prodavac može da zatraži radi stavljanja robe kupcu na raspolaganje.

Ako ugovorne strane žele da iz obaveze prodavca isključe neke od troškova koje treba da plati pri uvozu robe (npr. VAT), to treba jasno naznačiti dodavanjem reči: DDP – VAT unpaid ... named place od destination (Isporučeno – ocarinjeno, VAT neplaćen ... naznačeno mesto odredišta).

PRILOG 1 : TABELA MOGUĆIH PARITETA ZA ODREĐEN TIP TRANSPORTA

Legenda: + moguća kombinacija
- nije preporučljivo

PARITET	TIP TRANSPORTA					
	Morski	Drumski	Železnički	Vazdušni	Kontejner	Kombinovani prevoz
EXW	+	+	+	+	+	+
FCA	+	+	+	+	+	+
FAS	+	-	-	-	-	-
FOB	+	-	-	-	-	-
CFR	+	-	-	-	-	-
CIF	+	-	-	-	-	-
CPT	+	+	+	+	+	+
CIP	+	+	+	+	+	+
DAF	-	-	-	-	-	-
DES	+	-	-	-	-	-
DEQ	+	-	-	-	-	-
DDU	+	+	+	+	+	+
DDP	+	+	+	+	+	+

utovar														
Pristanišna potvrda	K	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Polisa osiguranja	K	K	K	K	K	P	K	P	P	P	P	P	P	P
Dozvola za uvoz	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	P
Krajnji prevoznik - račun za utovar	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	P	P	P
Ulazna dokumenta	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	P	K	P	P